

PROGRAM DE INTERVENȚIE LOGOPEDICĂ ÎN DISLEXIE ȘI DISGRAFIE

Prof. logoped Corina Buta

Dislexia este incapacitatea/dificultatea de a citi litere, silabe, grupuri de litere, cuvinte monosilabice și compuse, propoziții și texte scurte. Dislexia este dificultatea de a citi corect, conștient și expresiv.

Disgrafia reunește toate tulburările care intervin în actul grafic, în scriere.

Dislexia și disgrafia au tendința de agravare, din cauza faptului că deprinderile greșite se consolidează, fiind mai târziu tot mai dificil de corectat.

Etapele intervenției logopedice în tulburările de citit-scris sunt:

1. Terapia de ordin general:
 - familiarizarea cu activitatea logopedică și motivarea pentru activitate;
 - dezvoltarea auzului fonematic;
 - gimnastica fonoarticulatorie;
 - educarea respirației corecte.
2. Citirea/scrierea literei, recunoașterea acesteia în textul scris, a sunetului în vorbire și a grafemului corespunzător.
3. Citirea/scrierea silabelor.
4. Citirea/scrierea cuvintelor (bisilabice de tipul consoană-vocală-consoană-vocală, cuvinte monosilabice de tipul consoană-vocală-consoană, cuvinte polisilabice).
5. Citit-scrisul selectiv: se vor indica cuvintele, grafemele, literele critice pe care persoana cu tulburari de scris-citit trebuie să le citească și să le scrie până când se va obișnui.
6. Citirea/scrierea propozițiilor scurte, cu suport imagistic.
7. Citirea/scrierea conștientă (verificarea înțelegerii mesajului textului citit, prin oferirea de răspunsuri corecte la întrebări referitoare la conținutul acestuia).
8. Citirea/scrierea de sintagme complexe.
9. Citirea expresivă (respectarea semnelor de punctuație la citire).
10. Citirea/scrierea corectă independentă de texte și povestiri.
11. Citirea propriilor texte scrise.

Pentru dezvoltarea și perfecționarea abilităților de scris-citit se pot utiliza și următoarele procedee:

- citit-scrisul în pereche: acest procedeu se utilizează deoarece uneori persoana cu tulburări de scris-citit sesizează mai repede greșelile altuia decât ale lui; are loc sub formă de competiție între două persoane care scriu sau citesc în același timp, corectându-se reciproc; acest procedeu duce la scăderea tensiunii și a negativismului.
- citit-scrisul în ștafeta greșelilor: se scrie un text până când se greșește, continuând apoi sarcina un alt elev (pentru copiii mici, se poate realiza sub formă de joc).
- citit-scrisul în ștafetă: se scrie sau citește un fragment, după care se indică o altă persoană care continuă, astfel încât ea să fie atentă să-l corecteze pe cel care greșește.
- citit-scrisul pe roluri: fiecare persoană are de îndeplinit un rol într-o povestire, citind doar propriul rol; astfel, ea învață să fie atentă și se obișnuiește cu situația de așteptare; această metodă facilitează introducerea intonației și ritmului în citire.

De asemenea, în terapia tulburărilor de scris-citit se mai realizează și exerciții de dictare, copiere sau compunere. Dintre cele trei, cele mai frecvente greșeli apar la *compunere*, deoarece persoana nu mai are în față modelul și nu mai aude sunetul pronunțat corect, pentru a face legătura cu reprezentarea lui grafică. Mai mult, formularea ideilor și transpunerea acestora în cuvinte scrise fac ca persoana care scrie să nu mai fie atentă la modul în care scrie. *Copierea* este foarte utilă pentru dezvoltarea deprinderilor motorii, dar și pentru ca persoana să se obișnuiască cu formele diferite ale grafemelor. Este recomandat ca textele date spre copiere să fie bine organizate. Mai grea decât copierea este *dictarea*, deoarece persoana nu are modelul în față. Este foarte important ca textele dictate să fie bine organizate și să nu conțină cuvinte necunoscute de către persoana care urmează să scrie.